

Оптимізація структури активів і пасивів банку на основі використання трансфертних ставок

Ступак Яна Сергіївна, Українська академія банківської справи
Національного банку України

Ефективність діяльності банку прямо залежить від професійного управління активами і пасивами. Найважливішим стратегічним напрямком є підвищення якості і ефективності управління в банках. Це примушує кредитні організації шукати нові інструменти управління, що дозволяють поліпшити конкурентні переваги їх банківських продуктів і знизити ризики, в першу чергу, незбалансованості активів і пасивів. Одним з таких інструментів управління є система бюджетування.

Метою нашого дослідження є дослідження моделі організації бюджетування з трансфертним ціноутворенням, тобто, встановленням неринкових цін при транзакціях між підрозділами банку.

Перевагами моделі бюджетування з трансфертним ціноутворенням є висока точність в оцінці фінансових результатів, що стимулює всі підрозділи на підвищення рентабельності і розвиток бізнес-напрямку, відносна простота а практична апробація [2, 124].

Сутність моделі полягає в передачі ресурсів між підрозділами в банку на поверненні та платній основі, тобто, внутрішнє кредитування. Його організація є механізмом ціноутворення, що визначає плату за ресурси для користувачів і внутрішній дохід для постачальників ресурсів. При такій організації бюджетування встановлюються внутрішні відносини шляхом взаємодії бюджетних одиниць і внутрішніх розрахунків між ними. Це забезпечується механізмом внутрішнього трансфертного ціноутворення.

Схематично, сутність моделі можна представити у вигляді умовних балансів підрозділів, що залучають і розміщують ресурси (без врахування інших доходів і витрат (табл. 1).

Таблиця 1 – Умовні баланси підрозділів

Підрозділи, що розміщують ресурси всередині («покупець» ресурсів)		Підрозділи, що залучають ресурси зовні («продавець» ресурсів)	
Актив	Пасив	Актив	Пасив
Вимоги до контрагентів	Внутрішні зобов'язання перед підрозділом – «продавцем» ресурсів	Внутрішні вимоги до підрозділу – «покупцю» ресурсів	Зобов'язання перед клієнтами
Внутрішні витрати з «покупки» ресурсів	Доходи від розміщених ресурсів	Витрати, пов'язані із залученням ресурсів	Внутрішні доходи від «продажу» ресурсів

Таким чином, трансфертне ціноутворення є одним з ключових компонентів внутрішнього госпрозрахунку, що визначає ефективність діяльності різних підрозділів банку [3]. Трансфертне ціноутворення для банку – це ще й інструмент управління активами і пасивами, який при адекватній зміні трансфертних ставок стимулює формування необхідної за структурою і вартості ресурсної бази.

Література:

1. Балабанов, И.Т. Основы финансового менеджмента. Как управлять капиталом [Текст] / И.Т. Балабанов. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 382 с.
2. Банківський менеджмент : підручник / О. А. Кириченко, В. І. Міщенко, В. П. Щербань та ін. ; за ред. О.А. Кириченка. - К. : Знання, 2005. – 831 с.
3. Гладких, Д. Казначейство як інструмент оперативного управління активами і пасивам банку [Текст] / Д. Гладких, І. Корнійчук // Вісник НБУ. – 2003. – №8. – С. 41-45.
4. Заруба, О. Д. Банківський менеджмент і аудит [Текст]. – К.: Лібра, 2006. – 218 с. – ISBN 966-782-571.